

รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ในการศึกษารูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนั้น สามารถศึกษาได้ในหลายแง่มุม แต่ในที่นี้ได้ทำการศึกษารูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เป็นตามกิจกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความนิยม และชื่นชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ด้วยวัย เชื้อชาติ วัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่รสนิยม เป็นต้น ดังนั้น การแสดงพฤติกรรมในการท่องเที่ยวจึงมีให้เห็นในหลากหลายรูปแบบ

รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ได้มีนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวและด้านสังคมศาสตร์หลายท่านได้ศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ซึ่งได้มีการพัฒนารูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง หรือการใช้แบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งพบว่าการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของนักท่องเที่ยว รูปแบบการเดินทาง รูปแบบการซื้อบริการทางการท่องเที่ยว แต่ที่เป็นพื้นฐานมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวตามลักษณะการเดินทาง สามารถแบ่งพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวได้ออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การเดินทางท่องเที่ยวโดยซื้อรายการนำเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว
2. การเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง

นอกจากนี้ยังมีรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่พบเห็นได้บ่อยๆ ตามที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ที่น่าสนใจ มีดังนี้

1) John Swarbrooke และ Susan Horner (1999 อ้างถึงใน สุวีริณัสชัย โสภณศิริ 2554)

ได้เสนอรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้ 7 รูปแบบ ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวแบบหลงใหลทะเล (Active Sea Lover) เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบเดินทางท่องเที่ยวในทะเล

ภาพ เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี

ภาพ หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

(2) นักท่องเที่ยวแบบชอบผูกมิตร (Contact Minded Holiday Makers) เป็นนักท่องเที่ยวที่มีจิตใจชอบติดต่อกับปะกับผู้อื่น แสวงหามิตรใหม่โดยเฉพาะเป็นคนท้องถิ่น

(3) นักท่องเที่ยวแบบชอบชมธรรมชาติ (Nature Viewers) เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบความงดงามของภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว

ภาพ ป่าสนวัดจันทร์ (องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้) เชียงใหม่

ภาพ แก่งเขมดาว อุบลราชธานี

(4) นักท่องเที่ยวแบบแสวงหาการพักผ่อน (Rest-Seekers) เป็นนักท่องเที่ยวที่ใช้เวลากับการนอนพักผ่อนมากกว่าการทำกิจกรรมอื่นๆ

ภาพ บัว จังหวัดน่าน

ภาพ ลิงห์ปาร์ค (ไร่บุญรอด) จังหวัดเชียงราย

(5) นักท่องเที่ยวที่เป็นนักค้นหา (Discovery) เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบกิจกรรมประเภทผจญภัยและชอบแสวงหามิตรใหม่

ภาพ แก่งกระจาน แอดเวนเจอร์ พอยท์ รีสอร์ท

ภาพ THAI WAKE PARK (ไทยเวคพาร์ค)

(6) นักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นครอบครัว (Family Orientated) เป็นนักท่องเที่ยวที่หลงใหลแสงแดดและทะเล และชอบเดินทางท่องเที่ยวไปเป็นครอบครัว

ภาพ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นครอบครัว

ภาพ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นครอบครัว

(7) นักท่องเที่ยวแบบประเพณีนิยม (Traditionalists) เป็นนักท่องเที่ยวที่เน้นความปลอดภัยและไม่เสี่ยงภัย

ภาพ ประเพณีผีตาโขน จังหวัดเลย

ภาพ ประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี

2) Cohen (1979 อ้างถึงใน สุวีร์รณัฐณ์ โสภณศิริ, 2554) ได้เสนอรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้ 5 รูปแบบ ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวแบบนันทนาการ (Recreational Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวซึ่งเน้นความสำคัญในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนันทนาการหรือการพักผ่อนทางร่างกาย

ภาพ กิจกรรมการพายเรือคายัค

ภาพ กิจกรรมวินด์เซิร์ฟ

(2) นักท่องเที่ยวแบบปลีกตัวหาความเพลิดเพลิน (The Diversionary Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่พยายามหาแนวทางเพื่อลืมนความจำในชีวิตประจำวัน

(3) นักท่องเที่ยวมุ่งหาประสบการณ์ (The Experiential Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเพื่อแสวงหาประสบการณ์ที่แท้จริง นักท่องเที่ยวประเภทนี้สนใจศึกษาและได้รับประสบการณ์ที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปสัมผัส ตัวอย่างเช่น เมื่อเดินทางไปประเทศสเปน ก็ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมต่างๆ ที่แท้จริง

ภาพ บ้านจำโป แม่ฮ่องสอน

ภาพ วิถีชีวิตของคนหมู่บ้านจำโป แม่ฮ่องสอน

(4) นักท่องเที่ยวแบบชอบทดลอง (The Experimental Tourists) มีลักษณะที่เห็นเด่นชัดคือ ชอบติดต่อกับพูดคุยกับคนท้องถิ่น เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจในชีวิตความเป็นอยู่ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของคนท้องถิ่น

(5) นักท่องเที่ยวที่ใช้ชีวิตแบบคนท้องถิ่น (The Existential Tourists) นักท่องเที่ยวประเภทนี้ต้องการฝังตัวเองหรือใช้ชีวิตภายใต้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเดียวกับคนท้องถิ่น จะใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นเวลานาน ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวที่มาใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งในประเทศไทย เช่น พัทยาหรือเชียงใหม่ และพยายามใช้ชีวิตเช่นเดียวกับคนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตัว การรับประทานอาหาร การพยายามพูดภาษาท้องถิ่น เป็นต้น

นอกจากนี้ Cohen ยังได้แบ่งประเภทของนักท่องเที่ยวที่นำมากำหนดเป็นรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวได้อีก 2 รูปแบบ ดังนี้

- ก. นักท่องเที่ยวที่ซื้อทัวร์หรือรายการนำเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบย่อย
 - กลุ่มที่ซื้อรายการนำเที่ยวตามที่บริษัทนำเที่ยวกำหนดหรือจำหน่าย (The organized Mass Tourist)
 - กลุ่มที่กำหนดรายการนำเที่ยวด้วยตนเอง โดยกำหนดเวลาและรายการนำเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวเอง และจัดการท่องเที่ยวผ่านบริษัทนำเที่ยว (The Individual Mass Tourist)
- ข. นักท่องเที่ยวที่จัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบย่อย คือ
 - กลุ่มนักท่องเที่ยวที่พยายามหลีกเลี่ยงสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไปและแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวแปลกใหม่ เพื่อให้ได้สัมผัสสิ่งแปลกใหม่บ้าง แต่ยังคงต้องการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ตนเคยชินหรือคุ้นเคย เช่น ที่พัก อาหาร ซึ่งเรียกนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ว่า The Explorer

- กลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลีกเลี่ยงสถานที่ท่องเที่ยวที่คนส่วนใหญ่เดินทางไปท่องเที่ยว โดยแสวงหาที่แปลกใหม่และเดินทางไปท่องเที่ยวยังที่ใหม่นั้น ใช้ชีวิตประจำวันปะปนไปกับคนท้องถิ่น สัมผัสสิ่งแปลกใหม่ ห่างไกลจากสิ่งที่คุ้นเคย เรียกนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ว่า The Drifter

3) Perregult และ Dorden (1979 อ้างถึงใน สุวีริณัสนัย โสภณศิริ, 2554) ได้เสนอรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวแบบประหยัด (Budget Travelers) โดยทั่วไปแล้วนักท่องเที่ยวประเภทนี้มีรายได้ปานกลาง แต่แสวงหาการหยุดพักผ่อนหรือท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายต่ำ

(2) นักท่องเที่ยวชอบผจญภัย (Adventurous Travelers) เป็นนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาดีและมีรายได้ปานกลางถึงสูง มีความชื่นชอบในกิจกรรมระหว่างการหยุดพักผ่อนหรือการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

(3) นักท่องเที่ยวประเภทเดินทางระหว่างวันหยุด (Vacationers Travelers) เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็กๆ ซึ่งใช้เวลาในการคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือการเดินทางในครั้งต่อไปว่าจะไปที่ไหนอย่างไร นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ค่อนข้างมีความกระตือรือร้น แต่มีรายได้ค่อนข้างน้อย

(4) นักท่องเที่ยวแบบชอบเดินทางโดยใช้ระยะเวลาเดินทางยาวนาน (Moderates Travelers) เป็นนักท่องเที่ยวที่มีใจรักการท่องเที่ยวเดินทางอย่างมาก แต่ไม่สนใจการท่องเที่ยวในระหว่างวันหยุดสุดสัปดาห์หรือการใช้เวลาในการเล่นกีฬา แต่จะชอบการเดินทางที่ใช้ระยะเวลานานมากกว่า

ภาพ กีฬาฟลายบอร์ด

ภาพ กีฬา SUP Yoga